

Nota Accommodaties in de samenleving Gemeente Coevorden

*Gemeente
Coevorden*

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Beleidskaders van de gemeente	4
3. Gemeentelijk vastgoedbeleid	5
4. Afbakening	6
5. Doel	7
6. Huidige situatie / uitgangspunten	8
7. Maatschappelijk rendement	10
8. Vormgeven accommodatiebeleid	11
9. Kaders/uitgangspunten	12
10. Kerngerichte aanpak	13
11. Resultaat	14
12. Conclusies	15
Bijlage 1: Overzicht maatschappelijke accommodaties	16
Bijlage 2: Regeling accommodaties in de samenleving	18

1. Inleiding

De samenleving verandert. Dat heeft allerlei oorzaken. Denk aan demografische ontwikkelingen (o.a. vergrijzing), nieuwe behoeften en leefstijlen. Dit kan gevolgen hebben voor de (maatschappelijke) voorzieningen in onze dorpen en wijken. Sluit het aanbod nog wel aan op de vraag? Wat is er in de toekomst wenselijk en mogelijk? In deze nota staat het gebruik van maatschappelijke accommodaties centraal. We buigen ons over de vraag hoe we samen met inwoners, verenigingen en andere belanghebbenden deze voorzieningen voor de toekomst kunnen behouden.

Deze vraag komt voort uit het Raadsakkoord 2018-2022 Samen Levend. Hierin staat dat de raad aan de slag wil met o.a. Bloeiend verenigingsleven en mensen in beweging. De raad zoekt hierover het gesprek met de samenleving (Verbindend besturen).

Het college heeft hier, in het Bestuursprogramma "Ruimte om te doen" een doelstelling voor het verenigingsleven aan gekoppeld: Vanwege de belangrijke functie van het verenigingsleven, zorgen we er voor dat deze voorzieningen in de buurt beschikbaar blijven. Samen met onze inwoners zetten we ons ervoor in dat accommodaties in stand blijven en voldoen aan de huidige behoefte en vraag naar kwaliteit (toekomstbestendige accommodaties). Daarnaast vinden we duurzame exploitatie belangrijk.

Het vormgeven van het accommodatiebeleid, is een hulpmiddel om deze doelstelling voor het verenigingsleven te realiseren. Het gaat daarbij niet alleen over stenen, maar vooral over de maatschappelijke meerwaarde van het bestaan van een accommodatie en de manier waarop die gebruikt wordt door verenigingen en inwoners.

In deze nota worden de uitgangspunten beschreven die de basis zijn voor de wijze waarop het accommodatiebeleid wordt vormgegeven en vanuit de gemeente de instandhouding van accommodaties wordt ondersteund.

Om de genoemde doelstellingen voor het verenigingsleven te kunnen (blijven) realiseren is in de programmabegroting, ingaande 2019, een reserve 'accommodaties in de samenleving' van € 1 miljoen opgenomen.

2. Beleidskaders van de gemeente

Coevorden is een gemeente die met de inwoners samenwerkt om ervoor te zorgen dat iedereen er goed kan wonen, werken, leren, spelen en leven. Inwoners kunnen en

organiseren veel zelf, zij weten wat goed is voor hun directe omgeving. De kracht van de samenleving zie je op veel plekken terug, Coevorden is een mooie gemeente, waar je prettig kunt leven en waar energie in zit.

Verbindend besturen

Dit beeld van de gemeente maakt dat Coevorden bewust kiest voor een bestuursstijl die daar bij past. Een stijl die inwoners, verenigingen, instellingen en ondernemers vooropstelt. Uitgangspunt hierbij is dat er verbindend wordt bestuurd en dat daarmee ruimte wordt geboden voor het zelfregulerend en zelf organiserend vermogen van (groepen) inwoners. Waarbij ervan uit wordt gegaan dat de samenleving heel veel zelf kan. De gemeente Coevorden wil zoveel mogelijk samenwerken met inwoners en organisaties om te investeren in de wijken en de dorpen. De gemeente Coevorden is zichtbaar en bereikbaar, inwoners worden meer betrokken bij hun omgeving. In het doen van onze taken gaan wij uit van de kracht, kennis en kunde van onze samenleving.

Dit is een andere rol waarbij we het niet meer hebben over "inspraak", maar over participatie van inwoners én participatie van ons als overheid. Waarbij we ons de vraag stellen: hoe werken we optimaal samen met de samenleving?

Voorzieningen

De dorpen en wijken hebben dus een belangrijke rol in de samenwerking tussen gemeente en inwoners. De gemeente Coevorden is groot qua oppervlakte en kent veel, relatief kleine dorpen. Daarom is het belangrijk dat voor iedereen belangrijke voorzieningen in de buurt beschikbaar blijven. Als uit het gesprek met de samenleving blijkt dat investeringen in accommodaties hiervoor nodig zijn, dan staat de gemeente Coevorden hiervoor open.

Duurzaamheid

De gemeente Coevorden kiest ervoor om van duurzaamheid een belangrijk speerpunt te maken zodat wij onze bijdrage leveren aan de toekomstbestendigheid van onze omgeving en van de wereld. Als gemeente hebben we niet overall direct invloed op. Toch willen wij een proactieve rol aannemen en daarmee iedereen inspireren om met duurzaamheid aan de slag te gaan. Hierbij willen we intensief samen werken met inwoners, ondernemers, kennisinstanties en maatschappelijke organisaties. Belangrijke uitgangspunten zijn bewustwording, samenwerken en innovatie.

3. Gemeentelijk vastgoedbeleid

Missie gemeente

Vastgoedbezit is geen kerntaak van de gemeente, sturen op gemeentelijk vastgoed is dat wel. De gemeente Coevorden heeft haar gemeentelijk vastgoed beleid vastgelegd in het beleidsstuk: Visie, strategie en beheer van vastgoed. Hierin is haar ambitie vastgelegd in een missie:

Wij willen ons vastgoed optimaal en effectief inzetten als middel om (maatschappelijke) doelen te realiseren voor zover de samenleving daarin niet zelf kan voorzien.

De mate waarin de samenleving zelf kan en wil voorzien in het benodigde vastgoed (draagkracht en draagvlak), is bepalend voor onze inzet. Als groepen in de samenleving niet zelf in hun vastgoedbehoefte kunnen voorzien, is de vraag aan de orde in welke mate de lokale overheid bereid is om de vastgoedbehoefte van deze (groepen) burgers te ondersteunen of te faciliteren.

Visie

Naast het financiële rendement is er het waarderen van de activiteiten, ten behoeve van leefbaarheid van wijk, dorp of stad, om zo de maatschappelijke waarde van het vastgoed te benoemen (maatschappelijk rendement). We streven naar een goede afweging tussen financieel en maatschappelijk rendement. Deze afweging moet voor elke accommodatie worden gemaakt. Deze afweging komt terug in de visie op vastgoed welke de beleidsdoelen ondersteunt:

Transparante afweging tussen maatschappelijk belang en financiële gevolgen voor de gemeente.

4. Afbakening

Maatschappelijke accommodaties zijn de accommodaties die nodig zijn om door de gemeente benoemde maatschappelijke doelstellingen op het gebied van onderwijs, opvang, leefbaarheid, sociale cohesie, welzijn, cultuur, recreatie en sport te realiseren. Maatschappelijke accommodaties kunnen in bezit zijn van de gemeente, maar ook stichtingen of verenigingen kunnen eigenaar zijn of een ander zakelijk recht op deze accommodaties hebben. Het betreft dus zowel gemeentelijke als niet gemeentelijke accommodaties.

De maatschappelijke accommodaties zijn onder te verdelen in verschillende categorieën:

- Onderwijshuisvesting : De gemeente heeft een wettelijke taak ten aanzien van het huisvesten van primair, speciaal en voortgezet onderwijs. De gemeente is economisch eigenaar van onderwijsgebouwen, het juridisch eigendom ligt bij schoolbesturen.

De inhoud van het integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP) vormt de basis voor de investeringen in onderwijshuisvesting door de gemeente en schoolbesturen.

- Sportaccommodaties: Dit betreft binnen- en buitensportaccommodaties.

Buitensportaccommodaties: De verantwoordelijkheid voor het beheer en de exploitatie van de buitensportaccommodaties ligt per 1 januari 2016, inclusief het eigenaarsdeel, volledig bij de betreffende vereniging/stichting. Uitgangspunt is dat de gemeente eigenaar blijft van de ondergrond van de terreinen en opstallen. Het vastleggen van de afspraken kan door erfpacht en opstal of door een gebruiksovereenkomst. De gemeente verstrekt op basis van het aantal benodigde velden een bijdrage in de kosten van het onderhoud van zowel de opstallen als de velden.

In het collegeprogramma 2018-2022 is de kwaliteitsimpuls buitensportaccommodaties opgenomen. Voor de uitvoering is, in de meerjarenbegroting voor de kwaliteitsimpuls buitensport-accommodaties tot en met 2024, een bedrag van € 50.000 per jaar opgenomen ter dekking van de kapitaallasten van de te plegen investeringen van in totaal ± € 4 miljoen (€ 5,15 miljoen inclusief BOSA).

Binnensportaccommodaties: Voor de binnensportaccommodaties is eind 2017 de notitie "Binnensportaccommodaties – uitgangspunten voor de toekomst" door het college vastgesteld. De gemeente heeft de wettelijke verplichting bewegingsonderwijs te faciliteren. De huidige voor het bewegingsonderwijs in gebruik zijnde accommodaties vormen de basis voor nadere ontwikkelingen. Het uitgangspunt is: wat er is dat blijft. De binnensportaccommodaties dienen zoveel als mogelijk kostendekkend te zijn.

- Huisvesting gemeentelijke organisatie: Dit betreft accommodaties die nodig zijn voor de eigen bedrijfsvoering van de gemeente. Voor de accommodaties die door de gemeente zelf worden beheerd en geëxploiteerd is het uitgangspunt dat dergelijke investeringen in de meerjarenbegroting opgenomen worden.

- Beleidsondersteunende(maatschappelijke) accommodaties: Accommodaties met een publieke functie op het gebied van leefbaarheid, sociale cohesie, welzijn, cultuur en recreatie. Voorbeelden hiervan zijn dorpshuizen, wijkgebouwen, MFC's, openluchtzwembaden en cultuurvoorzieningen.

In deze nota wordt onder **maatschappelijk accommodaties verstaan, die accommodaties die nodig zijn om door de gemeente benoemde maatschappelijke doelstellingen op met name het gebied van leefbaarheid/welzijn te realiseren.**

We realiseren ons dat, naast de genoemde accommodaties, ook andere accommodaties een rol kunnen spelen bij maatschappelijke activiteiten. Zo kan bijvoorbeeld de betekenis van de binnensport-accommodaties vergroot worden door ook andere activiteiten daarin onder te brengen. Ook kunnen beheerders/exploitanten van buitensportaccommodaties en scholen, deze accommodaties inzetten voor maatschappelijke activiteiten.

Nadrukkelijk gaat het dus niet om accommodaties die nodig zijn voor de eigen bedrijfsvoering van de gemeente. Eveneens gaat het niet om accommodaties die worden ingezet voor religieuze en/of daarmee verband houdende (maatschappelijke) activiteiten, als kerken en kerkelijke ontmoetingscentra. Ook vinden in horecavoorzieningen wel maatschappelijke activiteiten plaats, maar hier is geen sprake van gemeentelijke inbreng.

Speeltuinen/speellocaties vallen buiten dit accommodatiebeleid, hiervoor is een aparte regeling (subsidieregeling speellocaties).

5. Doel

Het uiteindelijke doel is een samenhangend, efficiënt en effectief kader voor accommodatiebeleid binnen de gemeente Coevorden. De sociaal- maatschappelijke en culturele doelen van de gemeente, gerelateerd aan de huidige en toekomstige vraag van gebruikers, kunnen hierdoor worden gerealiseerd. Alle accommodaties worden hierin meegenomen.

Er wordt gekomen tot een efficiënt aanbod van het maatschappelijk vastgoed dat recht doet aan de volgende uitgangspunten:

- Leefbaarheid en de vitaliteit van de kernen worden ondersteund door inzet van accommodaties.
- Door de dialoog met de inwoners aan te gaan, zal per kern bezien worden of het huidige aanbod passend is bij een toekomstbestendige huisvesting inclusief duurzaamheid van (combinaties van) diverse functies (onderwijs, zorg, sport, recreatie, cultuur, leefbaarheid, welzijn en ontmoeten etc.).
- Draagvlak creëren (mee laten denken/inspraak) onder exploitanten/beheerders, gebruikers en bewoners per woonkern voor de efficiënte inzet van maatschappelijke accommodaties. Door middel van meedenken en meepraten kan gezamenlijk de inzet van maatschappelijke accommodaties per kern worden bepaald, waarmee activiteiten die voor de leefbaarheid van belang zijn in stand worden gehouden.

6. Huidige situatie / uitgangspunten

De gemeente Coevorden heeft een grote diversiteit aan kernen en een grote diversiteit aan bewoners/doelgroepen. Dit heeft ertoe geleid dat er verschillende activiteiten plaatsvinden waarvoor in bijna alle kernen maatschappelijke accommodaties zijn gerealiseerd of dat van bestaande (gemeentelijke/niet gemeentelijke) accommodaties gebruik kan worden gemaakt. Voor een overzicht van de maatschappelijke accommodaties en de gemeentelijke bemoeienis (zie bijlage).

Voor het tot stand komen van deze maatschappelijke accommodaties en de gemeentelijke steun/bemoeienis zijn in het verleden afspraken/uitgangspunten gehanteerd.

Gehanteerde uitgangspunten zijn:

- De gemeente voelt zich mede verantwoordelijk dat er in elke buurt/wijk/kern/dorp een ontmoetingsruimte aanwezig is als er aantoonbaar draagvlak is, als er niet op een andere wijze in een ontmoetingsruimte is voorzien en als er een gezonde exploitatie voor zowel gemeente als gebruikers mogelijk is.
- Vanwege hun verzorgingsfunctie naar omliggende kleine kernen zijn in de grotere kernen MFA's met functies gericht op ontmoeting, scholen, kinderopvang, bibliotheek, zorg etc.
- Het exploiteren van accommodaties is geen kerntaak voor de gemeente.
- De inrichting van een gebouw en de activiteiten die plaatsvinden is de verantwoordelijkheid van de gebruikers. Er is hiervoor een bestuur aanwezig, welke verantwoordelijk is voor de exploitatie.
- Gemeentelijke betrokkenheid wordt zoveel als mogelijk geconcentreerd (MFA's) in grotere kernen.
- Voor het overige is de gemeentelijke steun met name gericht op de (voormalige) aandachtsgebieden Schoonoord, Dalerpeel, Geesbrug en de naoorlogse wijken in de stad Coevorden. Deze aandachtsgebieden zijn de laatste jaren losgelaten. Ook van deze gebieden wordt een bepaalde mate van zelfredzaamheid/eigenaarschap verwacht.
- Van de andere dorpen/kernen wordt verwacht dat de voorzieningen zichzelf kunnen bedruipen. Waar mogelijk wordt rekening gehouden met specifieke omstandigheden in wijk, kern of dorp. Gezien de belangrijke functie van het verenigingsleven, willen we er voor zorgen dat deze voorzieningen in de buurt beschikbaar blijven.

Financiële uitgangspunten:

- Er is een bestemmingsreserve "accommodaties in de samenleving". Deze reserve is in 2019 gevoed met € 1 miljoen. Het doel van deze bestemmingsreserve is het versterken van de leefbare en vitale dorpen en wijken door middel van het investeren in en onderhouden van maatschappelijke accommodaties.

Eigenaren/beheerders kunnen hierop een beroep doen voor investeringen in groot onderhoud. Het uitgangspunt is dat een eventuele subsidie van de gemeente een aanvulling is op zelfwerkzaamheid en eigen middelen, op bijdragen van sponsors en fondsen en op rijks- en of provinciale subsidies. In de afwegingen over de te plegen investeringen wordt steeds de relatie gelegd met onze duurzaamheidsambities.

Op dit moment (maart 2021) is het restantbedrag in deze bestemmingsreserve € 742.500.

- De gemeente Coevorden helpt graag bij het behouden of vergroten van de leefbaarheid in wijken en dorpen. Daarvoor is het Stimuleringsfonds opgericht. Er zijn twee soorten subsidie: een projectsubsidie en dorps- en wijkbudget.

Projectsubsidie is bedoeld voor initiatieven waar inwoners en de gemeente Coevorden van kunnen leren of die vernieuwend of experimenterend zijn. Er is ruimte voor initiatieven die kortlopend zijn, maar ook zeker voor initiatieven die meerjarig of zelfs structureel zijn.

Dorpen en wijken kunnen een dorps- of wijkbudget aanvragen. Hiermee willen wij dorpen en wijken de ruimte geven om naar eigen inzicht activiteiten en/of projecten te ondersteunen die bijdragen aan het bevorderen van de leefbaarheid in het algemeen.

Het beschikbare budget voor 2021 is € 610.000

- Elk jaar wordt de Programmabegroting vastgesteld. Hierbij worden ook budgetten voor de exploitatie en het onderhouden van ons totale Vastgoed vastgesteld. Per object worden

budgetten begroot, onder andere ook voor de maatschappelijke accommodaties die tot ons eigen bezit horen, voor het in stand houden of verbeteren van de accommodaties.

Uitwerking

In de afgelopen jaren is (mede door noodzakelijke bezuinigingen) in het beleid steeds meer de nadruk komen te liggen op meer door de gebruikers/inwoners en minder door de gemeente. Uitgangspunt hierbij was, zoals hierboven benoemd, dat de exploitatie van maatschappelijke accommodaties zoveel mogelijk voor rekening van de inwoner/gebruiker is.

Desondanks zijn er op dit moment, door bovengenoemde gehanteerde uitgangspunten, een aantal accommodaties waarvoor de gemeente wel (mede) de exploitatie of het onderhoud verzorgt. Hierin bestaan een aantal varianten, zoals:

- eigendom, beheer en exploitatie gemeente - dorpshuis Schoonoord
- eigendom, beheer gemeente - exploitatie gebruikers + (indirecte subsidie) - MFC Oosterhesselen / MFA Dalerpeel
- eigendom, beheer en exploitatie + (indirect) subsidie gebruiker - dorpshuis De Schalm Steenwijksmoer
- eigendom, beheer en exploitatie gebruikers - verschillende wijkgebouwen en dorpshuizen
- eigendom en beheer Domesta - beheer/exploitatie gemeente - exploitatie gebruikers - Brede school De Som

Van de bovengenoemde varianten bestaan er daarnaast nog verschillende uitwerkingen in de afspraken tussen beheer en exploitatie.

Het feit dat er vele onduidelijkheden en verschillen zijn, geeft aan dat er niet gemakkelijk en eenduidig een antwoord te geven is op de vraag waarom meer/minder gemeentelijke inzet voor accommodaties in de verschillende kernen.

Middels dit kader stellende document willen we zorgen voor meer duidelijkheid en transparantie, we willen benoemen hoe zaken worden afgewogen.

Welke uitgangspunten/kaders zijn de basis voor het realiseren van onze maatschappelijke doelen.

7. Maatschappelijk rendement

De gemeente is bijna bij alle accommodaties (incidenteel) financieel betrokken. Echter in de uitwerking zijn, zoals in het vorige hoofdstuk benoemd, er verschillen opgetreden. Dit varieert van geen eigendom en geen bemoeienis door gemeente in de exploitatie tot

eigendom gemeente en volledige verantwoordelijkheid van de exploitatie door de gemeente.

Enkele van deze accommodaties hebben een lagere bezettingsgraad. Hierdoor kan het lijken dat de gemeentelijke inzet in zo'n accommodatie groot is. Dit kan gezien worden als financieel tekort, maar een waardering in maatschappelijk rendement moet ook gemaakt worden. Onder maatschappelijk rendement wordt verstaan het effect (toegevoegde waarde) voor de maatschappij, dit is moeilijk in geld uit te drukken. Uitgangspunt kan dus zijn, dat het maatschappelijk belang/rendement zwaarder weegt dan het financiële rendement van een accommodatie. Deze afweging moet voor elke accommodatie worden gemaakt.

Daarnaast is de betekenis van elke accommodatie in elke kern, gezien de authenticiteit van de kern anders. De betekenis van een accommodatie wordt door veel inwoners gevoelsmatig gewaardeerd. Zeker in de kleine kernen wordt de maatschappelijke accommodatie gezien als het laatste wat er nog is en wat de kern leefbaar houdt.

Deze verschillen maken dat in het accommodatiebeleid geen kant en klare oplossingen of uitgeschreven uitkomsten gegeven kunnen worden. Er dient maatwerk geboden te worden. Slechts de manier waarop kan omschreven worden. De benodigde huidige, maar vooral toekomstige huisvestingsbehoefte dient met een integrale aanpak geoptimaliseerd te worden. Een maatwerk gerichte aanpak betekent dat we middels het uitgangspunt van verbindend besturen in samenspraak met gebruikers en inwoners bepalen welke gemeentelijke ondersteuning / investering in maatschappelijke accommodaties gewenst is.

8. Vormgeven accommodatiebeleid

Om te komen tot een toekomstbestendig accommodatiebeleid spelen verschillende factoren een rol.

Gezien de gemeentelijke visie (verbindend besturen) is de behoefte en de inzet van bewoners/organisaties (zelf organiserend en zelfvoorzienend vermogen) in eerste instantie bepalend voor de realisatie en instandhouding van maatschappelijke accommodaties.

Afhankelijk van de gevraagde/benodigde ondersteuning dient de gemeente zich af te vragen of en in hoeverre wordt meegewerkt aan de realisatie en instandhouding van accommodaties.

Daarnaast spelen toekomstige ontwikkelingen/trends (zoals demografische ontwikkelingen, wel/niet verdergaande individualisering van de samenleving) een rol.

Het is van belang van inwoners van de kernen en/of gebruikers van de accommodaties te weten welke wensen en ideeën zij hebben voor hun kern en welke (toekomstige) functie en inzet zij daarbij van het maatschappelijk vastgoed verwachten.

Door de dialoog aan te gaan ontstaat een breed gedragen visie, aan welke voorzieningen binnen een kern behoefte is en hoe ze bijdragen aan de leefbaarheid en vitaliteit van de kernen.

We willen het accommodatiebeleid dan ook middels deze denkwijze vorm geven. Door met inwoners samen te werken en hen te laten meedenken ontstaat een beeld/plan van wat nodig is voor de leefbaarheid in een dorp/wijk.

Accommodaties vormen een onderdeel van wat een dorp/wijk "leefbaar" houdt en zijn dus ook een onderdeel van dit plan.

Uitwerking

Op basis van een kern-/gebiedsgerichte aanpak wordt er samen met de inwoners geïnventariseerd wat er nodig is voor het in standhouden van de leefbaarheid. De investeringen in accommodaties maken integraal onderdeel uit van een dergelijk plan/aanpak.

Er komt dus geen aparte investeringsagenda per accommodatie. Bij elke investering worden de volgende vragen gesteld:

- Wat is het maatschappelijk rendement/publieke waarde?
- Welk effect voor de samenleving beogen we?

Wordt met de inzet van de accommodatie dit effect bereikt (maatschappelijk rendement), dan gaat de gemeente in gesprek over welke vorm van ondersteuning mogelijk/passend is. Er zal hierbij nadrukkelijk gekeken worden wat de gebruikers zelf kunnen.

9. Kaders/uitgangspunten

Er zullen beleidsmatige keuzes gemaakt moeten worden, om maatschappelijke doelen te realiseren. Hoe kijken we naar de verschillende voorzieningen/accommodaties?

Onderstaande uitgangspunten/kaders zijn de basis voor investeringen in maatschappelijk vastgoed.

Algemene uitgangspunten

- Uitgangspunt is de kracht van de samenleving. Wat zijn de mogelijkheden, wat kunnen inwoners zelf?
- Bij elke investering wordt gekeken hoe invulling wordt gegeven aan eigenaarschap (zelfwerkzaamheid, sponsoring, fondsenwerving etc.).
- De gemeente draagt niet bij in de exploitatie. De exploitatie is de verantwoording van de eigenaar/beheerder zelf. Er is een bestuur aanwezig, welke verantwoordelijk is voor de exploitatie. Is dit niet het geval, dan zal hier gefaseerd naar toe gewerkt worden.
- Een multifunctionele accommodatie kan voor instandhouding (groot onderhoud) een beroep doen op de gemeente. Wel stelt de gemeente hier voorwaarden aan. Er moet sprake zijn van maatschappelijk rendement/publieke waarde.
- De gemeente stelt dat het te bereiken effect voor de samenleving (maatschappelijk rendement) meer moet zijn dan alleen ontmoeting. Er moeten verschillende maatschappelijke functies bij elkaar komen (multifunctionaliteit).
- Betreft het voornamelijk ontmoeting (leefbaarheid), dan kan naar andere vormen van ondersteuning worden gekeken (o.a. Leader, stimuleringsfonds, innovatiebudget, cultuurbeleid etc.).
- Uitzondering hierop zijn de kleine kernen waarin de maatschappelijke accommodatie gezien wordt "als het laatste wat er nog is". In deze gevallen draagt de accommodatie bij aan de identiteit van het dorp/kern, en helpt de zelfredzaamheid van de omgeving te behouden/vergroten (collectief meer met elkaar blijven doen).

Uitgangspunten per accommodatie

- Welke meerwaarde levert de accommodatie aan het beoogde maatschappelijke effect/doel? Wordt dit maatschappelijke doel niet bereikt als de accommodatie wegvalt?
- Is de investering in de accommodatie hiervoor de beste oplossing of zijn er andere opties welke meer passend zijn?

Er kunnen dus geen kant en klare oplossingen of uitgeschreven uitkomsten gegeven worden. Er dient maatwerk geboden te worden.

Ieder dorp/kern doet het op zijn eigen manier. Hierbij zullen een breed aantal vertegenwoordigers, verenigingen en inwoners binnen de kern betrokken worden, wat zorgt voor draagvlak. Gezamenlijk zal gekeken worden wat speelt/leeft en hoe dit gebundeld kan worden. De verschillende opties zullen hierbij bezien worden.

10. Kerngerichte aanpak

Zoals genoemd, zal per kern de dialoog aangegaan worden met de betrokkenen (inwoners, verenigingen). Uitgangspunt is om gezamenlijk met dorp/wijk vast te stellen welke voorzieningen in de toekomst nodig zijn om het dorp/de wijk leefbaar te houden. Het is iets gemeenschappelijks van het dorp/wijk en het dwingt tot samenwerken en nadenken, waarbij de gemeente gesprekspartner is.

Van hieruit stellen de gebruikers een visie/plan op van waaruit activiteiten/projecten worden geformuleerd om de leefbaarheid van het dorp te bevorderen. Dit niet alleen gericht op de benodigde voorzieningen (accommodaties), maar bijvoorbeeld ook op het gebied van samenwerking tussen verenigingen (activiteiten, kennis delen, vrijwilligers, bestuur).

Deze visie is nadrukkelijk geen “dorpsagenda”, welke leidend is voor de uitvoering. We kiezen voor een meer natuurlijke vorm van samenwerken tussen de lokale partners en de gemeente. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de al lopende trajecten. Het is beter om een beperkt aantal projecten op te pakken, dan het te groot te maken. Als er voor een te brede benadering (alle inwoners, iedereen heeft inspraak) wordt gekozen, dan is het geen vrijblijvendheid meer en worden teveel verwachtingen geschept. Door het in te kaderen blijft het overzichtelijk, en kan er aangehaakt worden bij de al lopende ontwikkelingen. Er wordt gekeken naar een totaaloplossing en niet voor afzonderlijke investeringen.

Prioritering

Er zal bij de aanpak van de verschillende kernen geen vaste planning opgesteld worden. Het moment waarop eventuele investeringen bezien worden, is als er een logische aanleiding is. Als er zich op enig moment in de tijd een kans voordoet, gaan we bezien of en hoe te investeren. Er zal in overleg gekeken worden wat noodzakelijk is en wat hierbij door de gebruikers zelf gedaan kan worden.

Pilot

De gekozen werkwijze van de kerngerichte/gebiedsgerichte aanpak zal als eerste worden toegepast in de kern Schoonoord. Deze zal als soort van pilot dienen om te kijken naar de huisvesting van de maatschappelijke activiteiten aangepast aan de toekomstige vraag. Directe aanleiding hiervoor is het integraal huisvestingsplan onderwijs. De gemeente heeft de wettelijke plicht om te voorzien in voldoende adequate onderwijshuisvesting en huisvesting voor bewegingsonderwijs.

Schoonoord telt momenteel twee basisscholen: CBVS De Slagkrooie en OBS Burgemeester Van Royenschool. De schoolgebouwen in Schoonoord zijn op onderdelen verouderd, onder meer qua functionaliteit en indeling. Sinds schooljaar 2019-2020 is CBS De Kiel gefuseerd met CBS De Slagkrooie.

In het IHP is voor Schoonoord en De Kiel clustering van het onderwijs en aanvullende kindvoorzieningen in één gezamenlijk krachtpand in Schoonoord als perspectief opgenomen. In de uitwerking hiervan wordt ook gekeken naar de mogelijkheden voor clustering met/bij andere voorzieningen in de kern, zoals sport en ontmoeting. Alle verschillende disciplines (vanuit onze organisatie) zullen samen de kansen/mogelijkheden verkennen.

11. Resultaat

Accommodaties vormen een onderdeel van wat een dorp/wijk “leefbaar” houdt. Op basis van een kern-/ gebiedsgerichte aanpak wordt geïnventariseerd wat er nodig is voor het in standhouden van de leefbaarheid. De investeringen in accommodaties maken integraal onderdeel uit van een dergelijk plan/aanpak.

Er dient maatwerk geboden te worden.

Ieder dorp/kern doet het op zijn eigen manier. Hierbij zullen een breed aantal vertegenwoordigers, verenigingen en inwoners binnen de kern betrokken worden, wat zorgt voor draagvlak. Gezamenlijk zal gekeken worden wat speelt/leeft en hoe dit gebundeld kan worden. De verschillende opties zullen hierbij bezien worden, waarbij het combineren van verschillende functies onder één dak een mogelijkheid kan zijn (multifunctionaliteit). Gekeken zal worden welke investering de beste oplossing is, om het beoogde effect te bereiken. Hierbij zal nadrukkelijk gekeken worden wat de gebruikers zelf kunnen.

De samenstelling van de voorzieningen kan per kern verschillend zijn, afhankelijk van de vraag en noodzaak vanuit de verschillende kernen.

12. Conclusies

In de bovenliggende nota worden enkele uitgangspunten ten opzichte van accommodatiebeleid geformuleerd:

- 1) De gemeente wil ruimte bieden aan het zelf-organiserend vermogen van de inwoners, waarbij ervanuit wordt gegaan dat de samenleving heel veel zelf kan. De gemeente Coevorden wil zoveel mogelijk samenwerken met inwoners en organisaties om sociaal-maatschappelijke doelen te realiseren in de wijken en de dorpen.
- 2) Het doel is om te komen tot een effectief en efficiënt aanbod van maatschappelijke accommodaties, waarmee de sociaal-maatschappelijke en culturele doelen van de gemeente worden gerealiseerd.
- 3) Onder maatschappelijke accommodaties wordt verstaan, die accommodaties die nodig zijn om de door de gemeente benoemde maatschappelijke doelstellingen op met name het gebied van leefbaarheid/welzijn te realiseren.
- 4) Door in het verleden gehanteerde afspraken/uitgangspunten zijn er veel verschillende uitwerkingen in eigendom en bemoeienis van de gemeente in exploitatie en beheer. Middels deze nota accommodatiebeleid willen we zorgen voor meer duidelijkheid en transparantie. We willen benoemen hoe zaken worden afgewogen.
- 5) Onder maatschappelijk rendement wordt verstaan het effect (toegevoegde waarde) voor de maatschappij, dit is moeilijk in geld uit te drukken. Mogelijk kan het maatschappelijk rendement van zulk belang zijn, dat dit het lage financiële rendement compenseert. Deze afweging moet voor elke accommodatie worden gemaakt.
- 6) Accommodatiebeleid biedt geen kant en klare oplossingen of uitgeschreven uitkomsten, slechts de manier waarop kan omschreven worden. Er dient maatwerk geboden te worden. De benodigde huidige, maar vooral toekomstige huisvestingsbehoefte dient met een integrale aanpak geoptimaliseerd te worden. De gemeente is hierbij gesprekspartner en zal gezamenlijk met de inwoners en gebruikers bepalen welke inzet waar noodzakelijk is.
- 7) Accommodaties vormen een onderdeel van wat een dorp/wijk "leefbaar" houdt. Op basis van een kern-/gebiedsgerichte aanpak wordt samen met de inwoners geïnventariseerd wat er nodig is voor het in standhouden van de leefbaarheid. De investeringen in accommodaties maken integraal onderdeel uit van een dergelijk plan/aanpak.
- 8) Om in aanmerking te komen voor gemeentelijke steun, moet er sprake zijn van maatschappelijk rendement/publieke waarde. Bereik je met de inzet van de accommodatie dit effect, dan gaat de gemeente in gesprek over welke vorm van ondersteuning mogelijk/passend is. Hierbij zal nadrukkelijk gekeken worden naar wat de gebruikers zelf kunnen.
- 9) Per kern wordt bekeken wat er leeft/speelt binnen de kern en hoe dit kan worden gebundeld. Er worden activiteiten/projecten geformuleerd om de leefbaarheid van het dorp/kern te bevorderen. Nadrukkelijk geen dorpsagenda, maar een natuurlijke vorm van samenwerken tussen de lokale partners en de gemeente. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij al lopende projecten.
- 10) De aanpak van de verschillende kernen is afhankelijk van kansen in de tijd welke zich voordoen. Als er een logische aanleiding is, dan is dit het moment waarop bezien wordt welke eventuele investeringen gedaan moeten worden.
- 11) De samenstelling van de voorzieningen kan per kern verschillend zijn, afhankelijk van de vraag en noodzaak vanuit de verschillende kernen. Ieder dorp/kern doet het op zijn eigen manier.

Bijlage 1: Overzicht maatschappelijke accommodaties

<u>Plaats</u>	<u>Naam</u>	<u>Eigendom</u>	<u>Exploitatie</u>
Wijkgebouw			
Coevorden	Wijkgebouw Pikveld/Heege Noord	Gemeente	BSV
	BSV de Poppe	BSV	BSV
	BSV de Binnenvree	BSV	BSV
	BSV Tuindorp	BSV	BSV
Dorpshuis			
Dalen	MFC de Spinde	Bouwbedrijf Scholten	Stichting
Oosterhesselen	Dorpshuis de Hesselerhof	Gemeente	Stichting
Zweeloo	De Spil	Stichting	Stichting
Steenwijksmoer	Dorpshuis "De Schalm" BSV De Uithoek	Stichting	Stichting
		Gemeente	BSV
Geesbrug	De Tiphof	Stichting	Stichting
Dalerveen	Café Boerhoorn	Stichting	Stichting
Wachtum	De Kom	Stichting	Stichting
Wezuperbrug	Dorpshuis d`Oal Schoelstee	Stichting	Stichting
Zwinderen	Ons Dorpshuis	Stichting	Stichting
Holsloot	Dorpshuis De Linden	Stichting	Stichting
De Kiel	t Nuver Plekkie	Stichting	Stichting
't Haantje	Dorpshuis 't Haantje	Stichting	Stichting
MFA			
Coevorden	Ravelijn Verbindt	Gemeente	Gemeente
	Brede School de Som	Domesta	Gemeente (huurt)
Sleen	MFC De Brink	Stichting	Stichting
Schoonoord	Dorpshuis Schoonoord	Gemeente	Gemeente (Fonville)
Aalden	Aeldermeent	Gemeente	Gemeente
Dalerpeel	Het Spectrum	Gemeente	Gemeente/ Gebruikers
Buitenzwembaden			
Zwinderen	Openluchtbad	Gemeente (grond in erfpacht)	Stichting
Noord Sleen	Openluchtbad	Gemeente (grond in erfpacht)	Stichting
Zweeloo	Openluchtbad	Stichting	Stichting

Overig					
Coevorden	Arsenaal (Haven 4)		Gemeente		Stichting (museum. bibliotheek. touristinfo)
Coevorden	Scouting Het Huis Hofpoort		Stichting Gemeente		Stichting/ gemeente
Coevorden	Stadhuys Sallandestr.		Domesta		Domesta/ gebruikers/ gemeente?
Coevorden	Cultuurhuis		Gemeente		gemeente/ huurder
Dalen Meppen	Molen Jan Pol (museum) Frenssenhoos (museum)		Dr. landschap Stichting		idem
Oosterhesselen Schoonoord	Pand 48 museum 7 marken		VIOS Stichting		VIOS stichting
Sleen Zweeloo	Bibliotheek Openluchtspel		St. Biblionet Gemeente		Biblionet Gemeente/ Stichting
Zalencentra					
PKN Sleen	Ons Centrum NH Zalen Ger. Kerk	PKN	PKN	PKN	PKN
Dalen Aalden Gees	Zalencentrum Ger.kerk Ger. kerk art 31 Ger. Kerk	PKN	HK	PKN	HK
Coevorden	De Hoeksteen Hervormd ontmoetingscentrum		PKN PKN		PKN PKN

Bijlage 2: Regeling accommodaties in de samenleving

Paragraaf 3.4 Accommodaties in de samenleving

Artikel 3.4.1 Doel

De subsidie heeft tot doel het stimuleren van investeringen in de maatschappelijke accommodaties binnen de gemeente Coevorden, om daarmee de rechtspersonen behorende tot de doelgroep middels een eenmalige financiële impuls te ondersteunen om er zorg voor te dragen dat accommodaties in stand blijven en voldoen aan de huidige en toekomstige behoefte en vraag naar kwaliteit.

Artikel 3.4.2 Afbakening

Onder maatschappelijke accommodaties wordt verstaan de accommodaties die nodig zijn om door de gemeente benoemde maatschappelijke doelstellingen op met name het gebied van leefbaarheid/welzijn te realiseren. Zoals in het Raadsakkoord benoemd als Bloeiend verenigingsleven en mensen in beweging.

Nadrukkelijk gaat het niet om accommodaties die in eigendom en beheer van de gemeente zijn. Eveneens gaat het niet om accommodaties die worden ingezet voor religieuze en/of daarmee verband houdende (maatschappelijke) activiteiten.

Artikel 3.4.3 Doelgroep

Subsidie wordt uitsluitend verstrekt aan niet winst beogende rechtspersonen die eigenaar zijn of ander zakelijk recht hebben op maatschappelijke accommodaties welke onderdak bieden aan activiteiten op het gebied van sociale cohesie, welzijn, cultuur. De accommodaties in de gemeente Coevorden die voor subsidie in aanmerking komen zijn opgenomen in bijlage 1.

Artikel 3.4.4 Subsidiabele activiteit

Subsidie voor een maatschappelijke accommodatie kan worden verstrekt voor een incidentele investering in groot onderhoud/renovatie/verbouw/verduurzaming.

Artikel 3.4.5 Aanvraag

De aanvrager vraagt de subsidie middels het door het college ter beschikking gestelde aanvraagformulier aan en dient deze in via: info@coevorden.nl

Onverminderd het bepaalde in artikel 5 van de Algemene subsidieverordening Coevorden 2019, worden bij de aanvraag in ieder geval de volgende gegevens verstrekt:

- een de-minimisverklaring, waaruit blijkt dat er in de afgelopen drie belastingjaren niet meer dan € 200.000,- aan steun van overheidsorganen is ontvangen
- Financiële gegevens waaruit de financiële positie van de aanvrager blijkt.
- opgevraagde offertes welke de aanvraag onderbouwen.

Artikel 3.4.6 Subsidiabele kosten

Voor zover noodzakelijk en adequaat in relatie tot het doel van de subsidie komen voor subsidie in aanmerking de kosten van de investering.

Artikel 3.4.7 Subsidieplafond

Het college stelt het subsidieplafond vast op 1 miljoen euro.

Artikel 3.4.8 Subsidiehoogte

In de programmabegroting is ingaande 2019 een reserve van 1 miljoen opgenomen. De subsidie wordt bepaald op basis van de kosten van de investering na aftrek van :

- eigen inzet/middelen
- fondsen/sponsors
- rijks-/provinciale subsidies
- budgetten verduurzaming en vastgoed
- stimuleringsfonds/dorpsbudget

Artikel 3.4.9 Weigeringsgronden

Subsidie wordt in ieder geval geweigerd indien:

- de activiteit naar het oordeel van het college niet bijdraagt aan het beoogde doel van de subsidie.

- er voor dezelfde subsidiabele activiteit na 1 januari 2016 reeds eerder een subsidie is verstrekt.

Artikel 3.4.10 Verdeelsystematiek

1. Subsidie wordt verdeeld op volgorde van datum van binnenkomst van de subsidieaanvragen, waarbij de datum waarop de aanvraag volledig is, geldt als datum van binnenkomst.

2. Voor zover door verstrekking van subsidie voor volledige aanvragen, die op dezelfde dag zijn ontvangen, het subsidieplafond wordt overschreden, wordt de onderlinge rangschikking van die aanvragen door middel van loting.

Artikel 3.4.11 Verlening en bevoorschotting

De subsidie wordt verleend en bevoorschot op de in de beschikking tot subsidieverlening bepaalde wijze.

Artikel 3.4.12 Vaststelling

De aanvraag tot vaststelling van de subsidie dient uiterlijk dertien weken nadat de subsidiabele activiteit is beëindigd door het college te zijn ontvangen.

Bijlage :

Lijst van maatschappelijke accommodaties in de gemeente Coevorden welke in aanmerking kunnen komen voor een subsidie uit de reserve Accommodaties in de samenleving.

- Wijkgebouw Pikveld/Heege Noord
- Wijkgebouw BSV de Poppe
- Wijkgebouw BSV de Binnenvree
- Wijkgebouw BSV Tuindorp
- Dorpshuis Zweeloo
- Dorpshuis Steenwijksmoer
- Dorpshuis Geesbrug
- Dorpshuis Dalerveen
- Dorpshuis Wachtum
- Dorpshuis Wezuperbrug
- Dorpshuis Zwinderen
- Dorpshuis Holsloot
- Dorpshuis De Kiel
- Dorpshuis 't Haantje
- MFC (multifunctioneel centrum) Dalen
- MFC (multifunctioneel centrum) Sleen
- Openluchtwembad Zwinderen
- Openluchtwembad Noord Sleen
- Openluchtwembad Zweeloo
- Openluchtspel Zweeloo